

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru completarea și
modificarea Art.244 al Legii 286/2009 privind Codul Penal**

Analizând propunerea legislativă pentru completarea și modificarea Art.244 al Legii 286/2009 privind Codul Penal, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B502 din 05.09.2013,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect completarea art.244 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, în sensul incriminării drept înșelăciune a faptei constând în obținerea unei diplome, unui titlu universitar sau academic, ori a unei alte poziții profesionale, prin prezentarea ca originală a unei lucrări scrise sau a unei comunicări orale, inclusiv în format electronic, în care au fost incluse texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale, în condițiile în care, dacă această reproducere fără citarea autorului ar fi fost recunoscută la timp, autoritatea respectivă nu ar fi acordat titlul sau poziția obținută.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea

dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Precizăm că o propunere legislativă cu care cuprindea o soluție legislativă identică celei propuse prin prezentul proiect, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.b413 din 26.06.2013, a fost avizată negativ de Consiliul Legislativ, cu avizul nr.860 din 05.08.2013. Respectiva propunere legislativă a fost retrasă de către inițiator la data de 03.09.2013.

Menționăm că o soluție legislativă identică celei propuse prin prezentul proiect este cuprinsă și în propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Codului Penal cu modificările și completările ulterioare, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B457 din 05.09.2013 și avizată de asemenea negativ cu avizul nr.1060 din 1 octombrie 2013.

3. În ceea ce privește modificarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, întrucât acest act normativ urmează să intre în vigoare la 1 februarie 2014, având în vedere dispozițiile art.58 alin.(2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ar fi trebuit să se prevadă în mod expres că intervențiile propuse intră în vigoare la aceeași dată cu Legea nr.286/2009.

4. Pe fondul reglementării, semnalăm că soluția legislativă propusă trebuie reanalizată, sub următoarele aspecte:

a) Prin incriminarea drept „înșelăciune” a faptei avute în vedere de proiect, aceasta va urma să facă parte din categoria infracțiunilor contra patrimoniului, (respectiv Titlul II din noul Cod penal, din care face parte art.244 propus a fi completat), infracțiuni al căror obiect juridic generic îl constituie „relațiile sociale de ordin patrimonial ale căror formare, desfășurare și dezvoltare sunt asigurate prin apărarea proprietății”.¹ Pentru acest motiv, similar incriminării din cuprinsul art.244 alin.(1) din noul Cod penal, și în cazul noii variante de înșelăciune, ar trebui ca urmarea imediată a faptei să conștă într-o pagubă adusă patrimoniului victimei. În acest sens, precizăm că, în doctrină s-a subliniat că „înșelăciunea este o infracțiune contra patrimoniului și deci tot ceea ce urmărește făptuitorul este producerea unei pagube”.² Menționăm că opiniile exprimate în doctrină cu privire

¹ Ilie Pascu, Mirela Gorunescu, *Drept penal, Partea specială, ed. a 2-a*, Ed. Hamangiu, 2009, p.232.

² C. Bulai, A. Filipaș, C-tin. Mitache, B.N. Bulai, C. Mitache, *Instituții de drept penal*, ediția a IV-a revizuită și adăugită, Ed. Trei, 2008, p.449.

la infracțiunea de înșelăciune incriminată de art.215 din actualul Cod penal sunt valabile și în ceea ce privește infracțiunea de înșelăciune prevăzută de art.244 din noul Cod penal, întrucât acestea au același conținut.

În aceste condiții, simpla referire, în teza a doua a normei propuse prin proiect, la „instituția prejudiciată” sau la persoana care „se consideră prejudiciată” nu este suficientă, fiind necesară prevederea expresă în cuprinsul normei de incriminare, respectiv **în teza întâi a textului, a condiției producerii unei pagube.**

Pentru aceleași motive, prevederea referitoare la acordarea dreptului de a face „plângere penală” unei persoane „care posedă diploma, titlul sau poziția omologă celei obținute prin înșelăciune”, fără a fi însoțită de condiția producerii unei pagube în patrimoniul acesteia, nu poate fi acceptată. În acest context, pentru corectitudinea reglementării, textul tezei a doua a normei ar fi trebuit să prevadă că „Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate”, referirea generică la „persoana vătămată” având în vedere atât persoana fizică păgubită, cât și persoana juridică păgubită, după caz.

b) În ceea ce privește elementul material al infracțiunii propuse prin proiect, acesta nu poate fi „obținerea unei diplome”, întrucât aceasta reprezintă un efect, și nu o acțiune care poate fi săvârșită de către o persoană care urmărește respectiva obținere. Pentru acest motiv, textul ar fi trebuit să incrimineze **folosirea unei lucrări plagate în scopul de a obține o diplomă, un titlu universitar sau academic ori o poziție profesională**, și nu obținerea acestora.

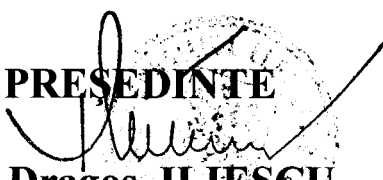
c) Întrucât fapta persoanei care își însușește, fără drept, calitatea de autor al unei opere constituie infracțiune potrivit art.141 din Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare, era necesară reglementarea expresă a raportului dintre această infracțiune și infracțiunea propusă prin proiect, eventual similar soluției legislative prevăzute la art.244 alin.(2) teza a doua din noul Cod penal, respectiv concursul de infracțiuni.

d) Referitor la sancțiunea propusă, precizăm că în doctrină s-a subliniat că, pentru legiuitor, una dintre implicațiile principiului legalității este reprezentată de faptul că trebuie să evite „stabilirea unor limite ale pedepsei prea largi, lăsând astfel judecătorului o plajă de individualizare

judiciară excesivă”³. Prin urmare, era necesară reconsiderarea stabilirii unei pedepse cu închisoarea de la 6 luni la 12 ani.

Pe de altă parte, precizăm că „retragerea diplomei sau titlului” nu poate fi prevăzută drept pedeapsă complementară în lipsa reglementării regimului acesteia în cuprinsul Părții generale a Codului penal. Menționăm însă că, pentru personalul din cadrul instituțiilor de învățământ superior, respectiva sancțiune se aplică de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, potrivit art.324 din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare. Precizăm că, potrivit art.21 alin.(2) din Legea nr.206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare, plagiatul constituie o abatere de la normele de bună conduită, în măsura în care nu constituie infracțiune potrivit legii penale.

Având în vedere cele de mai sus, pentru a putea fi promovată, propunerea legislativă ar trebui reformulată în mod corespunzător.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIEȘU

București
Nr.1059/1.10.2013

³ Florin Streteanu, *Tratat de drept penal, Partea generală, Volumul I*, Ed.C.H.Beck, București, 2008, p.68.